

Astma bronchiale, nejčastější živočišné alergen

Machartová V.

Klinika pracovního lékařství LF UK a FN v Plzni
Projekt Pracovní lékařství pro lékaře všech odborností
Registrační číslo projektu CZ.01.07/3.2.02/01.0026

20.4.2013

Kongresové centrum,
hotel Primavera, Plzeň

Astma bronchiale

- chronické zánětlivé onemocnění DC
- manifestuje se generalizovanou, často záchvatovitou obstrukcí DC-reverzibilní po léčbě nebo spontánně
- podkladem-bronchiální hyperreaktivita s eosinofilním zánětem bronchiální stěny
- příčinou astmatických obtíží je edém sliznice, bronchospasmus a zvýšená produkce viskózního sekretu

Etiologie:

- genetické vlivy
- vlivy zevního prostředí
  - induktory
  - triggerery

Induktory

- Alergeny – roztoči, pyly, plísně,, epitelie a srst zvířat (kocour, morče)
- virové infekty – adenoviry, rinoviry.
- fyzikální a chem. příčiny – chem. škodliviny, oxidy síry, dusíku, prudké změny teplot, vlhkosti a tlaku.

Triggery

- Psychický stres
- Fyzická námaha – hyperventilace, ochlazení a vysušení sliznice DC (cyklistika, běhy na lyžích)
- Léky – NSAID, betablokátory.
- Kouření

Astma bronchiale a ČR

- ČR cca 10 000 000 obyvatel
- Alergiků cca 2 500 000
- Astma bronchiale cca 800 000
- Astma bronchiale prof. cca 1 000

Nejčastěji

- rostliny
- srst zvířat
- roztoči
- švábi

Astma bronchiale u dětské populace dle SZÚ

- Šetření v r. 1996, 2001 a 2006
- Dle WHO 20% populace má alergii
- GINA za 10 let stoupl počet alergiků na 2x
- Vyšší prevalence v ekonomicky vyspělých státech
- V ČR

32% dětí má alergii

8% dětí má AB (více chlapců)

Pracující populace v ČR (dle SZÚ)

- 5 000 000 pracujících
- 170 000 exponováno alergenům na pracovišti
- Profesionálních alergenů je více jak 400
- Profesí ve kterých jsou pracovníci exponováni alergenům je cca 140
- Průměrný věk profesionálních alergiků 39 let
- Jen 6% profesionálních alergiků nemusí být po vyřazení léčeno
- Až 2/3 profesionálních alergiků končí v ID

Astma bronchiale vznikající v práci

- **ČR**

Mouka a obilí 41%

Rostlinné a biologické
alergeny 15%

Chemické látky 10%
(isokyanáty, akryláty,
pryskyřice, organická
barviva, aldehydy)

- **Svět**

Isokyanáty

Mouka a obilí

Dřevný prach

Živočišné alergeny

Kalafuna

Latex

Profese

- Pekaři
- Cukráři
- Pracovníci v zemědělství
- Pracovníci v chemickém průmyslu
- Pracovníci v automobilovém průmyslu
- Pracovníci v elektrotechnickém průmyslu
- pracovníci ve zdravotnictví

Antigeny živočišného původu

- Epitelie
- Srst
- Peří
- Exkrementy
- Vaječné proteiny
- Mléčné proteiny
- Krevní sérum
- Hospodářská zvířata
- Laboratorní zvířata
- Drůbež, ptactvo
- V r.2012 v ČR nehlášeno (AB živočišné antigeny)

Profese

- Pekaři
- Cukráři
- **Pracovníci v zemědělství**
- Pracovníci v chemickém průmyslu
- Pracovníci v automobilovém průmyslu
- Pracovníci v elektrotechnickém průmyslu
- **Pracovníci ve zdravotnictví**

Kritéria pro uznání astma bronchiale jako nemoci z povolání

- Dg. astma bronchiale musí být stanovena dle platných postupů (TRN, alergologie, ORL, ale i vyloučení např. fokusů infekce!!)
- Nehodnotí se laboratorní výsledky(IgE), ale klinický nález
- Dg.astma musí být stanovena v době práce v riziku
- Reexpoziční testy

Děkuji za pozornost!

Tabulka 1: Příklady zkříženě reagujících potravinových alergenů, které mohou způsobit potravinami indukované alergické reakce

Potravinový alergen	Zkříženě reagující potraviny	Klinické projevy
pšenice	ječmen, žito	urtikarie, angioedém, případně anafylaxe, FDEIA
kravské mléko	kozí mléko, hovězí maso	urtikarie, angioedém, případně anafylaxe
losos	mečoun, mořský jazyk	urtikarie, angioedém, případně anafylaxe
potraviny obsahující latex	banány, kiwi, avokádo, kaštan, brambora, peckovité ovoce	OAS, urtikarie, angioedém, případně anafylaxe
březový pyl	jablko, lískový oříšek, celer, karotka, syrové brambory; stále vyšší počet potravin je spojen se zkříženou reaktivitou, mezi tyto potraviny patří: avokádo, banán, kaštan, sladká paprika a cizrna	OAS
travní pyl	syrové rajské jablíčko, pšenice	OAS
pyl ambrózie	vodní meloun, ananasový meloun, kantalup, banán	OAS
pyl černobýlu	celer, hořčice, koření	OAS
burské oříšky	další luštěniny (sója, zelený hrášek, mouka z vličho bobu, atd.)	obecně mírné reakce až na mouku z vličho bobu, která může vyvolat anafylaxi
ořechy rostoucí na stromech	jiné ořechy rostoucí na stromech (para ořechy, lískové oříšky, oříšky kešů, vlašské ořechy, mandle, kokosové ořechy, piniové oříšek)	urtikarie, angioedém, případně anafylaxe, OAS
krevety	jiní krabi, humři, škeble, mušle atd.	urtikarie, angioedém, případně anafylaxe

